

Seminar for Bologna and Higher Education Reform Experts
Cross Border Education
Universidad Autónoma Madrid 22-24 April 2013

סיכום עיקרי הדברים

בסמינר זה השתתפו 184 נציגים מ-55 מדינות. היה זה הסמינר האחרון במסגרת התכנית של UNICA בסדרה של 12 סמינרים, שהראשון שבהם נערך בשנת 2008 בווינה. בשנת 2014 יתקיימו עוד שני אירועים במסגרת התכנית, וקיימת כוונה להגיש תכנית חדשה לאיחוד האירופי להמשך הפרויקט בשינויים מסוימים לשנים 2015-2020.

בבוקרו של היום הראשון התקיימה פגישה של נציגי HERE, שבמסגרתה נתן Jacques Kemp סקירה קצרה על הפעילויות השונות ועל ההישגים של פרום זה בחמש שנות פעילותו. במסגרת המפגש נתן Prof. Chafic Mokbel מאוניברסיטת Balamand בלבנון, סקירה על פעילות HERE במערכת ההשכלה הגבוהה בלבנון.

במהלך הישיבה התבקשו כל אחד מהנציגים לתאר את פעילות מומחי בולוניה בארצותיהם, וכן להתייחס לשמונה שאלות/נקודות מרכזיות, שיתוו במידה רבה את ההצעה להמשך פעילות התכנית, שתוגש לאיחוד האירופי בשנה הבאה.

שמונה השאלות/הנקודות היו:

1. What are you able to offer in home countries to your peers/authorities/HE sector?
2. Personal opinion on the output of the EU/EACEA/UNICA events.
3. Relevance to mix Bologna and Tempus experts.
4. Thematic vs. regional approach for Tempus events.
5. Feedback on study visits at EU universities.
6. Usefulness of technical assistance assignments?
7. Usefulness of the website community.
8. Lessons learned for the future: kind of events, format, THEMES, content, IT use. Codes for HEREs, etc?

המשתתפים ביקשו לענות באופן יותר ממצה וממוקד על השאלות/הנקודות שהוצגו כאשר יחזרו לארצותיהם, תוך התייעצות עם עמיתים נוספים. אריק צימרמן לקח על עצמו את האחריות לרכז את התשובות וההתייחסות של הוועדה הישראלית של HERE, ולשלוח אותן בהקדם האפשרי לזיאק קמפ.

הכנס במדריד הציג התגלמויות שונות של הגלובליזציה ושל חינוך גבוה חוצה גבולות. גם ההרצאות הראשיות וגם שלוש קבוצות הדיון התמקדו בשלושה נושאים מרכזיים:

- Dual and Joint Degrees;
- Branch Campuses/Educational Franchising;
- New Methods, New Pedagogies: Virtual and Online Education.

הנקודות המרכזיות שעלו במהלך הדיונים בקבוצות הדיון:

- **תארים משותפים או כפולים** – את הנושא הציג Matthias Kuder מ – Freie Universität Berlin, שעומד בראש המרכז לקשרים בינלאומיים. בעשור האחרון חל גידול מרשים במספר התארים הכפולים או המשותפים. קיימות הערכות שונות לגבי היקף התופעה. בסקר שנערך בשנת 2011 באיחוד האירופי הוערך שמדובר ב-2,500 תארים מסוג זה. תארים משותפים רבים הם ברמת תואר שני, ותחומי ידע מובילים לתארים משותפים הם מינהל עסקים, הנדסה ומדעי החברה. רוב התכניות המשותפות הן קטנות היקף, ולומדים במסגרתן בין 15-25 סטודנטים. במהלך הרצאתו הצביע מתיאס קודר על קשיים של בקרת איכות בקיום התארים המשותפים, אך גם על יתרונות לא מעטים: הגדלת מגוון הקורסים באוניברסיטאות המשתתפות, הגדלת הנראות המוסדית בזירה הבינלאומית, הגדלת נפח המחקר, גיוס סטודנטים בעלי פוטנציאל. האוניברסיטה החופשית בברלין מקיימת תכניות משותפות עם אוניברסיטאות בניו יורק, בבריסל, במוסקבה, בסן-פאולו, בבייג'ין, בניו דלהי, בקהיר. קיימת מגמה להרחיב פעילות זו בעתיד.
- **שלוחות** – את הנושא הציג Thomas Buerman מאוניברסיטת Ghent בבלגיה. הוא הביא דוגמה מרתקת שבמסגרתה הקמת שלוחה של אוניברסיטת גנט בדרום קוריאה נועדה לתגבר את תשתיות המחקר של האוניברסיטה (ולא למשוך יותר סטודנטים למטרות רווח – דוגמת שלוחות רבות של אוניברסיטאות הקיימות כיום). בדרום קוריאה התקבלה החלטה של הממשלה להקים אוניברסיטה גלובאלית בשטח רחב היקף וחדש בצפון-מערב של דרום קוריאה. בקמפוס זה מתוכננות לפעול 10 שלוחות של אוניברסיטאות מובילות מאירופה ומארה"ב בתחומי ידע ומחקר שונים. אוניברסיטת גנט נבחרה להקים שם קמפוס בשל היותה אוניברסיטה מובילה בתחום הננו-טכנולוגיה. במהלך ההרצאה פירט תומאס בורמן את כל מכלול הקשיים והיתרונות בשיתוף פעולה מעין זה, בהקמת שלוחה במקום המרוחק מאוד מבריסל, ובפוטנציאל הגלום להגדלת משאבי המחקר בעקבות שיתוף פעולה זה.

- **הוראה מתוקשבת והוראה מרחוק** – בקבוצת דיון זו הציג ז'אק ברוקאס (שלנו) את הפרויקט של צילום קורסים באוניברסיטת תל אביב, ואת הפוטנציאל הגלום בשימוש בטכנולוגיות דיגיטליות לשינוי אופי ההוראה והפדגוגיה באוניברסיטאות. Timothy Read מאוניברסיטת UNED (האוניברסיטה המלמדת מרחוק במדריד) הציג את הפרויקט של פתיחת 46 קורסים לקהל הרחב, ואת הפוטנציאל הגלום בפתיחת חומרי למידה אוניברסיטאיים לשימוש קהלים ברחבי העולם.

גם ההרצאות הראשיות נסובו על נושאים מקבילים לנושאים שנדונו בקבוצות הדיון. Vincenzo Raimo, המנהל של המשרד לקשרים בינלאומיים באוניברסיטת נוטינגהם באנגליה, הציג את הפעילות הענפה של אוניברסיטת נוטינגהם בהקמת שלוחות ברחבי העולם, כמו גם בקליטה של סטודנטים בינלאומיים בקמפוס בנוטינגהם. Rafaeli LLavori מהוועדה המרכזת את נושא בקרת האיכות באיחוד האירופי הציג את מכלול הבעיות של שמירת על איכות בשלוחות בינלאומיות. Andrew McCoshan הציג מחקר מקיף ניסיון של קביעת כללי רגולוציה ובקרת איכות בחינוך גבוה חוצה גבולות.

גם ניתוחי אירוע בשעות אחר הצהריים של היום השני לכנס הציגו דוגמאות ספציפיות של הנושאים בקבוצות הדיון: תארים משותפים וכפולים ברוסיה; קיום השלוחות באוניברסיטת נוטינגהם; קורסים מתוקשבים בתכנית מאסטר בננו-טכנולוגיה באוניברסיטת תל אביב (גם הועבר על ידי ז'אק ברוקאס); וניתוח אירוע של האוניברסיטה הוירטואלית בגרנדה.

נכתב על-ידי: פרופ' שרה גורי-רוזנבליט וד"ר אריק צימרמן